

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus sacerdotalis d' sacrame[n]tis: deq[ue] diuinis
officiis: et eoru[m] administrat[i]o[n]ibus**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1512

VD16 N 1517

Quid sit sac[rament]im & q[uo]t sint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30634

De sacramētis i genere

rit qui s; dicti tractat formā/ mo- dumz dispositionē se nō gesserit i omniū s; dicit; aut q̄ eundem nō habuerit pre manib; penam syno- dalam irremissibilr psoluendaz p p̄ma vice se nouerit incurfurū: p alijs v̄o vicib; ad arbitrium n̄m decetero puniendū.

De sacris in genere.

Moniāna

q̄tura humana post la- psionē p̄siderata sub alli- gatione peccati maxime eget gr̄a dei: p̄ quam ab illa infectione pcti purget; z ad statum original' iusti- cie reducat. iurta illud: *Q̄s pec- cauerunt z egent gr̄a dei.* ad Ro. iij. et. v. c. Tal' aut' gr̄a purgans i- fectionē in trib; consistit: q̄ vnicui q̄ sunt necessaria ad salutem. que sunt fides/bona opatio/z fidei sa- cramēta. Hec autem tria s̄m Hu- gonē de sacramēt' li. j. pre. x. ita sibi coherent vt salut' effectū h̄e nō possunt si s̄l' nō fuerint: qz fides nec h; meritū si dū p̄ opari negli- git. iurta illud *Jaē. ij.* Fides sine opib; mortua ē. Nec bonū op' ali- qd ē sine fide: sine q̄ impossibile ē placere deo. ad *Heb. xj.* Et rur- sus fides opans boiem sc̄ficare nō suffic̄ si eā q̄ in sacris dei consi- stit sc̄ficationē p̄tēnit. Hec *Hu- go.* Hinc est qz v̄tus sacror' eccl̄ia- sticor' p̄ salutar' p̄fectu multū est nobis n̄caria: cū ipa sint occasio z

auxiliū n̄m a pctō resurgēdi: z in ipis tota medicina n̄is vulnerib; salutar' cōsistit: s̄m *Tho. i.* cōpen- theologice v̄yat' li. vj. c. j. nō qz in eis gr̄a subiectiuat' p̄tineat/ v̄l' cā- lit' p̄ ea efficiat: cū in sola aīa habe- at collocari z a solo deo infūdi: s; qz in ill' z p̄ illam gr̄az curationis a sūmo medico iesu c̄busto optet haurire: eo qz nō alligauit suā po- tentiā de' sacramēt' / qn̄ etiā p̄ ali- am viā gr̄am p̄ferre valeat: s; ma- gistrū suāz li. iij. dis. j. p̄ qd de' sanāz iustificāz pctōre iustificat ipm̄ autoritative: sacra v̄o effecti- ue per gratiam in eis tanq̄ in va- sis contentā.

Quid sit sacm̄ z q̄t sint.

Ies aut sa

l cramentum mult' mo- dia diffiniat: tñ s; doc. cōcordiā sic diffinit in lib. de doct. ch̄iana. Sacm̄ ē inuisibil' gr̄e visibil' forma: ita qz et' silitugi- nē gerēs z cā existat. Ex q̄ diffini- tiōe habent' differētie sacror' vete- ris z noue leg'. Illa em̄ q̄ figura- bant nō efficiebāt: qz gr̄am signifi- cabāt quā tñ nō efficiebant. Sa- cramēta noue leg' sūt septē: bap- tismus/ p̄firmatō/ eucharistia/ extre- ma vnctio/ p̄nia/ sacer ordo/ z m̄ri- moniū. Ista at' sūt tanq̄ sufficien- tia p̄ ch̄m̄ ordinata i remediū eccl̄ie militant'. S; circa h̄ p̄side- randū ē *Primo* qz q̄dam data s̄

A iij

De sacramētis i genere

in remediū vni⁹ p̄sone: q̄dā in re/
mediū toti⁹ ecclē. Illa q̄ data sūt
in remediū vni⁹ p̄sone sunt tripli/
cia. Quedā em̄ data sunt in reme/
diū ad intrādū ecclē. s. baptisim⁹.
Quedā ad egressum d̄ ecclē: vt ē
extrema vinctio. Quedā ad p̄gres/
sum in ea: z h̄ dupl̄. Vno mō ad
executionē v̄tut̄: v̄tē vt nō a ma/
lis sup̄emur/ z q̄tū ad h̄ ē p̄firma/
tio: vel vt bonis adhaream⁹ / z q̄/
tū ad hoc ē eucharistia. Alio mō
in repationē v̄tut̄: qz ip̄m hoīez i
pugna sp̄iali aliq̄ mō cōtūgit / e/
di. z sic ē p̄nā. S. aut̄ in remedi/
um toti⁹ ecclē: h̄ pōt eē duob⁹ mo/
dis. Aut ad remediū multiplica/
tiōis sp̄ial̄ / z sic est ordo. Aut ad
multiplicationē naturalē fidelū/
z sic ē m̄nionū. Quidā at̄ eē re/
cipiūt nūez sac̄oz fm̄ adaptati/
onē v̄tut̄: vt fidei cor̄pondeat
baptisim⁹ q̄ est sac̄m̄ fidei. Spei
extrema vinctio p̄ quā p̄gamur q̄
dāmō ad futurā gl̄iam. Carita/
ti eucharistie. Prudētie ordo. Ju/
sticie p̄nā. T̄pantie m̄nionū.
Et fortitudi p̄firmatio. Adaptāt
etiā diuersis generib⁹ culpaz v̄ti/
orū z penaz / vt baptisim⁹ sit p̄ cul/
pā originalē. P̄nā p̄ actūm z
mortalē. Extrema vinctio p̄ venia/
lem. Ordo p̄ ignorantia. Matri/
monū p̄ p̄cupiscentiā. Cōfirma/
tio p̄ infirmitatē. Eucharistia cō/
tra maliciā: qz est sac̄m̄ eharitat̄
q̄ p̄ se opponit malicie. Nec sciūs
Tho. sup. iij. sen. di. ij. q. ij. Sc/
cūdo credendū z p̄siderandū ē q̄

sol⁹ de⁹ fuit institutor sac̄oz: z q̄/
dā an̄ aduentū: vt m̄nionū z pe/
nitentiā: s; hec duo p̄firmavit i no/
uo testamēto dū p̄nāz p̄dicauit/
z nuptiis inēuit. Qd̄ aut̄ d̄ q̄ ia/
cob instituit p̄nā Jac. v. Cō/
firmati alteruz p̄ctā v̄ia. nō ē ve/
rū: qz p̄ illa v̄ba nō itēdebat ali/
qd̄ sac̄m̄ instituire/ s; p̄mulgare:
cū nō fuisset auētas institūdi ali/
qd̄ sac̄m̄ ap̄d̄ Jacobū. Itē exte/
ma vinctio instituta ē Marc. vj.
vbi legitur q̄ apli v̄ngēbāt egros
m̄ltos z sanabant. Cōfirmat̄ aut̄
q̄ h̄ nō fecerūt v̄tute p̄ria/ s; au/
toritate iesu ch̄i: illam v̄tuosā v̄n/
ctionē instituent̄ p̄ illa v̄ba Jac.
v. Infirmitat̄ q̄s ex vobis inducat
p̄sbyteros zc. Sili mō intelligen/
dū est/ sic de p̄nā dictū est. s. q̄ p̄
illa v̄ba v̄ctionē p̄mulgavit z do/
cuit faciēdā / nō aut̄ instituit. Itē
ordo institutus ē cum ch̄s dixit
Mat. xxvj. Hoc facite in meā cō/
mēorationē. Et Jo. xx. Quoz re/
miserit̄. Nec em̄ duo p̄tinent ad
ordinē sacerdotalē. s. p̄tās dimit/
tēdi p̄ctā respectu corp̄is ch̄i my/
stici/ z p̄tās p̄secrādi respectu cor/
poris ch̄i veri. Nec Sco. Item
cōfirmatio instituta ē p̄ h̄ q̄ ch̄s
imposuit man⁹ puulis. Itē bap̄ti/
smus institut⁹ ē p̄ ch̄m q̄n̄ ip̄e se
baptizari fec̄ a ioāne: z aplis for/
mā dedit/ dicēs: Eūtes in mūdū
vniuersum p̄dicare euangeliū: ba/
ptizates eos i no. p. z f. z sp̄i. Itē
eucharistia instituit in cena vlti/
ma: in q̄ ap̄los cōiegit. Tertio

De sacramento baptismi

considerandum est quod secundum sanctum Thome.
sup. iij. sent. dist. j. q. iij. ar. iij. est
causa sacrorum est ex tribus. scilicet ex institu-
tione diuina tanquam ex causa principali
agente: et ex passione christi: sic ex causa pri-
maria meritoria: et fide ecclesie: sicut
ex continuatione instrumenti principalis
agentis. et hoc est quod dicitur glo. sup. il-
lud ad Ro. v. In similitudine puri-
cationis ad eum. Quod placere christi profu-
erunt sacra per que saluati est ecclesia.
Quarto considerandum est quod quedam
sacra sunt necessaria: quedam voluntaria.
j. q. c. remissione. §. sed notandum.
Nam sacramenta necessitate sunt ista:
Baptismus / confirmatio: penitentia: vlti-
ma unctio: et corpus christi. Et dicun-
tur sacramenta necessitate: ideo: quod sine
istis homo non potest saluari si ex contemptu
obmittantur et haberi possunt. Sacramen-
tum vero baptismi in necessitate a quocumque potest
recipi: dummodo in forma ecclesie confe-
rat. de sum. tri. et fide catho. c. j. in
fi. et de pse. dist. iij. a quedam. Et etiam
penitentia. Nam confiteri possum cuiquam
quod in necessitate. iuxta illud: Confitemini
alterutrum peccata vestra. non tamen heretico
vel excommunicato. Sacra vero voluntaria
sunt illa que obmittere non est pec-
catum: que dicuntur sacra dignitate. j.
q. j. §. sed notandum. ut sunt ordines
que a dignioribus conferuntur. id est ab episcopis:
vel quod non nisi digni ad ordines as-
sumendi sunt. Item monachatus. Sine
hominis sacris huiusmodi possumus saluari.
xxij. q. iij. §. vlti. ad finem. Hec omnia
habentur in glo. j. c. veniens. de trasact.

De sacramento
baptismi.

Si quis re-

natus fuerit ex aqua et spiritu
sancto non potest intrare regnum
dei. Jo. iij. et de pse. di. iij. fili. di.
Sic dicit Guido de bas. de pse. di.
iij. placuit: post Augustinum. Corpore non fe-
cit animam peccatricem: sed peccatrix
anima corruptibilem carnem fecit. Pec-
cauit quidem anima primi hominis: et per pec-
catum corrupta carne. postea vero ca-
ro non potest se vindicare ex toto
in ista anima: voluit vindictam sume-
re de quolibet anima consili. scilicet. ut quis cito
sibi infunderet animam: ex ipsa. id est. ex eius
corruptione: inascitur peccatum in ipsa
anima. hoc autem est peccatum originale: quod quod
dem anime imputatur cum quodam di-
gna retributione innascatur anime.
Quoniam igitur ab hoc peccato non potuimus
perfecte liberari: nisi per baptismum: in
quo anima nostra quodammodo renascitur spiri-
tualiter: et que natura fuit filia ire
dei facta filia adoptionis: Ideo sal-
uator veniens in mundum procla-
mans necessitatem huius sacramen-
ti baptismi dixit: Nisi quis rena-
tus fuerit ex aqua. glo. scilicet. exteri-
us ablucendo corpus: et interi-
us mundando animam: non potest in-
trare etc. Ex quo patet necessitas hu-
ius sacramenti. Et quia baptismus
est ianua omnium sacramen-
torum: ideo de ipso primo viden-
dum est. Erit autem triplex con-
sideratio circa istud sacramen-
tum. Primo videbitur de ipsi-
us substantiis: Secundo de

A iij